הגמרא מתרצת תירוץ נוסף על קושייתה מסתירת הברייתות:

אִיבָּעֵית אֵימָא – אם תרצה תוכל לתרץ ולומר, שניתן להעמיד גם את הברייתא של המפקיר כרמו ולשחר עמד ובצרו, כרבי יוסי [במשנתינו] הסובר שאין ההפקר יוצא מרשות הבעלים עד שיבא ליד זוכה. ואף על פי כן אין להקשות מדוע נפטר המפקיר ממעשר, כיון שמדובר בשני מקרים שונים. **הָא** – הברייתא ד'המפקיר את שדהו' שכתוב בסיפא שלה שעד שלא זכה הוא בעצמו או אחר, יכול לחזור בו מן ההפקר ויתחייב במעשר אפילו מדאורייתא [לרבי יוסי שהברייתא כמותו לפי ריש לקיש], מדובר, **דְּאַפְקְרֵיהּ בְּאַגְפֵּי תֵּרִין** – במקרה שהפקיר רק בפני שני אנשים, ובאופן כזה אכן אין ההפקר יוצא מרשותו עד שיזכה בו אחר. ולכן יכול לחזור בו, ואם חזר בו חייב במעשר. **וְהָא** – הברייתא ד'המפקיר את כרמו' שכתוב בה שאם חזר בו פטור מן המעשר, מדובר **דְּאַפְקְרֵיהּ בְּאַפֵּי תְּלָתָא** – במקרה שהפקיר בפני שלשה אנשים, ובאופן כזה מודה רבי יוסי שההפקר יוצא מיד מרשות הבעלים, ולכן הוא פטור ממעשר כשחזר וזכה בהפקר.

ומוכיחה הגמרא שאכן יש חילוק בין מפקיר בפני שנים למפקיר בפני שלשה:

דְּאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן מִשּׁוּם רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יְהוֹצָדָק, כָּל הַמַּפְקִיר בִּפְנֵי שְׁלֹשָׁה הֲוֵי הֶפְקֵר גמור אף לפטור מן המעשר. אך המפקיר **בִּפְנֵי שְׁנַיִם לֹא הֲוֵי הֶפְקֵר** גמור, אלא הרי הם כמקבלים מתנה מידו, ולא נפטרו מן המעשר.

ומביאה הגמרא אמורא הנחלק בדין זה:

וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמַר, דִּבְרֵי תוֹרָה – מדין תורה, **אֲפִילּוּ** אם מפקיר **בִּפְנֵי אֶחָד הֲוֵי הֶפְקֵר, וּמַה הַטַּעַם שֶׁאָמְרוּ** חכמים שכל הפקר צריך להיות **בִּפְנֵי שְׁלֹשָׁה, כְּדֵי שֶׁיְּהֵא אֶחָד** מהם **זוֹכֶה וּשְׁנַיִם** האחרים **מֵעִידִין** על מעשה ההפקר, ולא יוכל המפקיר לכפור במה שעשה.

הדרן עלך אין בין המודר

אגרות קודש

ב"ה, כ"א תמוז, תשי"ד
ברוקלין.

הרה"ח הוו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ

מוה"ר מנחם זאב שי' הלוי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת שלשת מכתביו מיו"ד ויי"א וי"ז תמוז, ובודאי יודיע מהפעולות הטובות לאחרי חזרת התלמידים דמאנטרעאל למקומם. ומי"ש אודות הנסיעה למחנם, לפלא שהלא בטח ידוע לו מאשר נוסעים בימים האלה בשליחות המל"ח, וכמדומה לי שגם - במאנטרעאל הראשי ישיבות נמצאים מחוץ לעיר וכו'.

זה מזמן שעניתי להרה"ח מוה"ר יעקב שי' זילברמן בהנוגע לציור אותיות כתב חב"ד ששלח לי אז, ובקשתיו אפשר ימצא מקבל איש מפי איש בציור אותיות הנ"ל ולא רק ממה שמצא בפרשיות, שאז לא תמיד ברור מהו בדיוק ובדוקא ומהו באקראי, או רק לשם הידור. והנה עתה אתא לידי ענין שנוגע לי לברר אודות אותיות חי"ת וטי"ת בתפילין, ובמילא נתעוררה אצלי השאלה בכלל, אם יש חילוק בין פסק רבינו הזקן בשו"ע בציור האותיות - למנהג סופרי חב"ד, ובציור האותיות ששלח הנ"ל מכבר, נמצא שם הטי"ת בשני אופנים. כן נוגע לדעת אודות ציור יו"ד הימני של הצדי"ק. ואפשר יש אצל הנ"ל איזה מסורה בזה, או אפשר יודע מי שיש תחת ידו מסורה. ואולי יתדבר עם מוהר"י שי' זילברמאן, ויודיע דעת שניהם, ות"ח מראש.

בברכה ופ"ש הנ"ל.

מ. שניאורסאהן

פרק זה ממשיך לדון בדיני מודר הנאה מחבירו. משנה זו עוסקת בשלשה ענינים. א. שנים שיש להם חצר משותפת, ומודרים הם הנאה זה מזה, או שאחד מהם מודר מחבירו, או שאדם זר מודר מאחד מהם. והנידון הוא באלו הנאות הם אסורים ובאלו מותרים בחצר המשותפת לשניהם. ב. אדם המודר הנאה מחבירו, האם מותר לו ליהנות מחפצים השייכים למדיר אלא שהם מושכרים לאדם אחר. ג. הנודר הנאה מבית חבירו, והמדיר מת או מכר את הבית לאדם אחר, האם המודר נשאר אסור בהנאה מאותו בית. המשנה דנה בשותפים שאסורים ליהנות זה מזה, האם הם אסורים להיכנס לחצר המשותפת לשניהם:

משנה

הַשּׁוּתָּפִין – שנים שיש להם חצר בשותפות [והחצר היא קטנה ואין בה כדי חלוקה לשנים], **שֶׁנָּדְרוּ הֲנָאָה זֶה מִזֶּה**, ונמצא שכל אחד מהם אסור ליהנות מנכסי חבירו, **אֲסוּרִין** שניהם **לִיכָּנֵס לֶחָצֵר** השייכת להם, משום שכל אחד מהם כאשר הוא נכנס לחצר הוא נהנה גם מחלקו של חבירו. ואף שדרך בני אדם היא שלא להקפיד על דריסת הרגל בחצרם, אסור המודר להיכנס לחצרו של המדיר, משום שגם דברים שדרך בני אדם לוותר זה לזה אסורים למודר הנאה. ואף שמעיקר דיני השותפות יש זכות לכל אחד להיכנס לחצר, ואם כן אין המדיר יכול לאסור את המודר בזכות שיש לו להיכנס לחצר המשותפת לשניהם, שהרי אין אדם אוסר דבר שאינו שלו, מכל מקום את זכות השיעבוד שיש לכל שותף להיכנס לחלקו של חבירו הנדר מפקיע, כיון שנדרים מפקיעים מידי שיעבוד. וסוברים חכמים ש'אין ברירה', כלומר שאין אנו אומרים שבשעת הקניה שקנו השותפין את השדה, קנו אותה על דעת כן שבשעה שישתמש בה אחד מהם תהא כולה שלו לתשמיש, ויתברר למפרע שזה הזמן ששייך לו, משום שבזמן הקניה אין ידוע באיזה יום ובאיזה שעה ישתמש בה כל אחד, וממילא לא יכול לחול הקנין באופן כזה, אלא נקנה לשניהם כל השדה, ובכל זמן השדה שייכת לשניהם יחדיו, וכשנכנס לשדה נהנה אף מחלק חבירו. **רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב** נחלק **וְאוֹמֵר**, מותר לשותפין להיכנס לחצר, כיון שההלכה היא ש'יש ברירה', כלומר שבשעת הקניה קנו את החצר על דעת שכל אחד בשעה שישתמש בה תהא כולה שלו, וכן חבירו כשישתמש בה תהא כולה שלו, ואף על פי שבשעת הקניה אין אנו יודעים מתי ישתמש בה כל אחד מהם, אנו אומרים שבשעה שישתמש בה אז יתברר למפרע איך חל הקנין, ומשום כך מותר לכל אחד מהם להיכנס, שהרי **זֶה נִכְנָס לְתוֹךְ שֶׁלּוֹ וְזֶה נִכְנָס לְתוֹךְ שֶׁלּוֹ** – שכל אחד מהשותפים בשעה שהוא משתמש בחצר, מתברר הדבר שבאותו זמן החצר היא שלו בלבד, ואינו נהנה כלל מחצר חבירו.

אגרות קודש

ב"ה, י"ח תמוז, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מו' תמוז, בו כותב אשר בקרוב ימלאו לו תשע עשרה שנה ותיכף אחר זה ממשיך מויכוחו עם הנהלת הישיבה שאינו יכול לקיים דרישתם ללמוד מתאים לסדרי הישיבה וכו'. הנה בטח גם הוא מבין שזהו סתירה מרישא לסיפא כי אם בקרוב ימלאו לו תשע עשרה שנה בודאי אי אפשר שיהי' לו הנסיון בחינוך ובאופני הנהג[ה], כאדם של כמה עשיריות שנים ובמילא מובן אשר החלטותיו בזה שזה אי אפשר וזה מוכרח וכו' הרי עלולים לטעות ובפרט כשאלו העוסקים במשך כמה שנים בחנוך ואינם נוגעים בדבר אומרים ההיפך מהחלטתו הוא, ונוסף על זה הנה כיון שהמסובב מהחלטתו הוא שהזניח את הלימוד יצא מהישיבה ומהמשמעת שם וכו' הרי בטח קרוב לודאי גם בעיניו שזהו מתעלולי ופתויי היצר הרע המתנכל בכל הדרכים האפשרים לנתק את האדם מעבודת הבורא, ובא אליו בטענות של יראת שמים כבוד אם, מוצא כמה אשמות בהנהלת הישיבה כו'.

ואם לדעתי ישמע יחזור להישיבה על מנת ללמוד שם במסירה ונתינה ואז יצליח וגם בהנוגע לבריאות הנה כשיתייעץ עם רופא דמקצוע זה בודאי יסדר לו לימודו שתהי' הנשמה בריאה וגם הגוף בריא, ואין הדבר תלוי אלא בו שיחליט באמת לעסוק בתורת ד' עכ"פ עוד משך איזה זמן וללכת בדרכיו ואז יצליח.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א